

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Рівненської області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Рівненської області в IV кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Рівненської області у IV кварталі 2022 року свідчать, що на тлі активних бойових дій та терористичних атак респонденти очікують **скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні** в наступні 12 місяців та **негативно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств**. Прогнозується подальше зростання цін. Девальваційні очікування послабилися, але ще залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні високими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 50.0% (у попередньому кварталі – 0.0%) (графік 1). У цілому по Україні – «мінус» 32.3%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 83.3% респондентів очікують, що інфляція перевищить 20.0% (як у попередньому опитуванні), у цілому по Україні – 62.4%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають воєнні дії, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **девальвацію національної валюти нижчими темпами:** знецінення гривні відносно долара США очікували 81.8% респондентів (у попередньому кварталі – 100.0%), у цілому по Україні – 88.5%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у III кварталі 2022 року – «мінус» 8.3%) (таблиця). У цілому по Україні – «мінус» 11.5% (таблиця);
- **скорочення обсягів реалізації виробленої продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку:** баланси відповідей – по «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – по 0.0% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 7.3% та «мінус» 6.3% відповідно;
- **збільшення обсягу інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 9.1% (у попередньому кварталі – 0.0%). Одночасно респонденти пом'якшили свої очікування щодо зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт: баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у III кварталі 2022 року – «мінус» 25.0%). У цілому по Україні – «мінус» 16.6% та «мінус» 26.9% відповідно;
- **скорочення кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 20.1%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства:** баланс відповідей – 91.7% і 58.3% відповідно (у попередньому кварталі – 91.7% і 83.3% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть проблеми з логістикою, ціни на енергоносії, сировину, матеріали (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції та оплату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 66.7% і 25.0% відповідно (у попередньому кварталі – 75.0% і 16.7% відповідно).

Воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на енергоносії (вплив чинника посилюється), недостатній попит, а також обмеженість виробничих потужностей респонденти називають **головними чинниками, що стримують спроможність підприємств нарощувати виробництво** (графік 5).

Підприємства області очікують, що **зростання потреби в позикових коштах найближчим часом послабиться** (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу запозиченням у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткіші (графік 9). Наявність інших джерел фінансування (вплив чинника значно посилюється порівняно з попереднім опитуванням), невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання та надмірні вимоги до застави відзначаються респондентами як головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

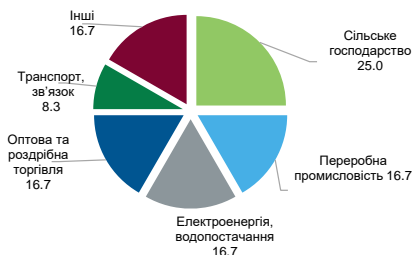
Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 94.2%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

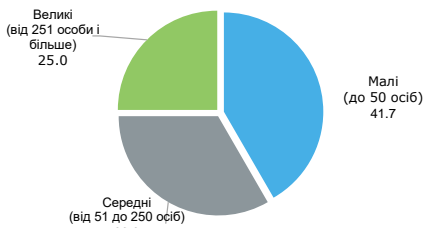
- **поточний фінансово-економічний стан** оцінюється як **поганий:** баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%). У цілому по Україні – «мінус» 19.3%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва є вищий, ніж нормальний:** баланс відповідей – 14.3% (у попередньому кварталі – 16.7%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів:** баланс відповідей – 30.0% (у III кварталі 2022 року – 16.7%).

Паспорт вибірки^{1,2}

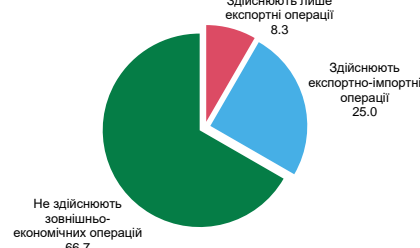
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

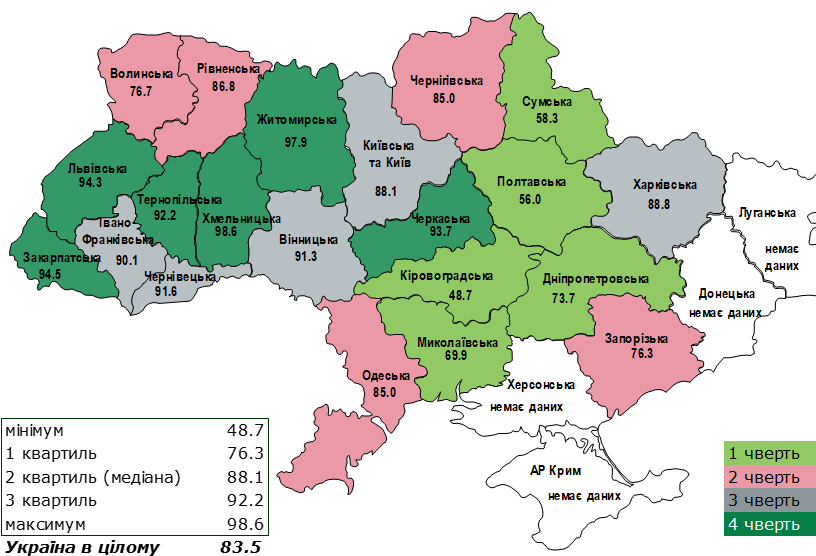

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 02–25 листопада 2022 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Рівненської області щодо їх ділової активності (за складовими)

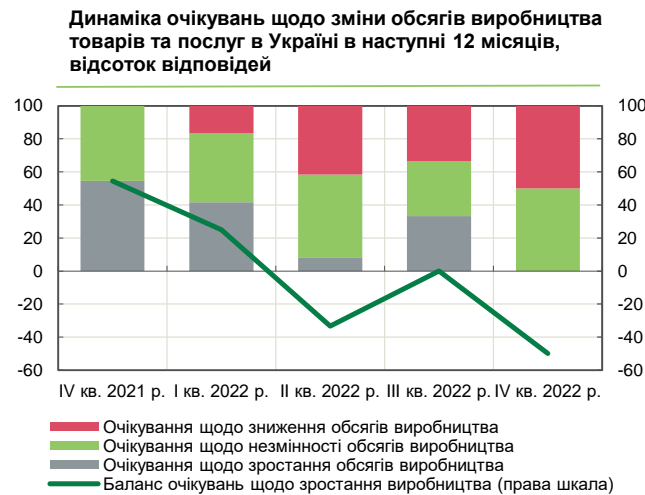
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.	IV кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	15.4	8.3	-16.7	-8.3	-16.7
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	8.3	0.0	-25.0	0.0	-25.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	25.0	18.2	-8.3	-25.0	-8.3
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	33.3	18.2	18.2	0.0	9.1
кількості працівників	-8.3	-33.3	-25.0	-16.7	-25.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

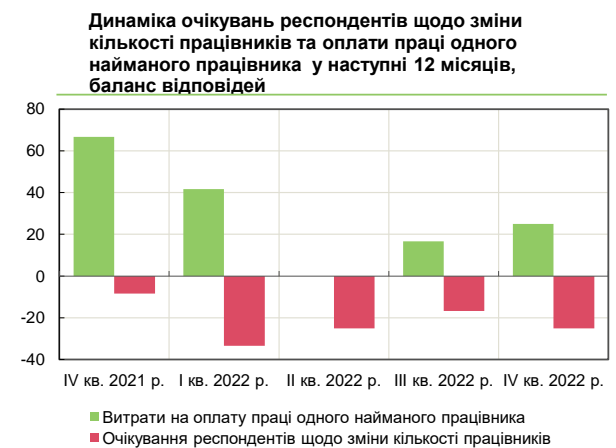
Графік 2

Графік 3

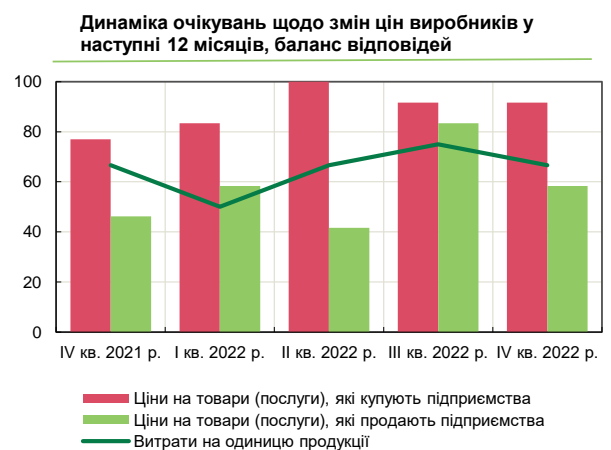
Графік 4

Графік 5

Графік 6

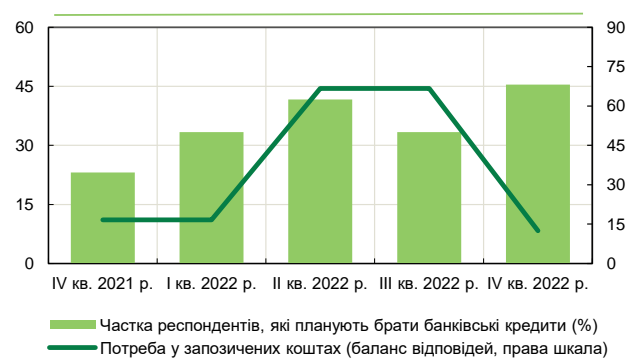
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

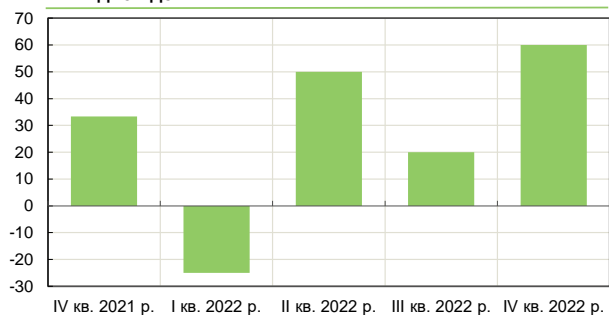
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

